

LISTWA (15) *sb f*

sg *N* listwa (2). ◇ *I* listwą (2). ◇ *L* listwie (2). ◇ *pl N* listwy (2). ◇ *G* listew (1). ◇ *A* listwy (1). ◇ *I* listwami (4); -ami (3), -(a)mi (1). ◇ *L* listwach (1). ◇ [du *N* (cum *nm*) listwie *InwMieszcz 1573 nr 182.*]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. Podłużna wąska deska, służąca przeważnie do łączenia lub okalania płaszczyzn albo przybijana do ściany dla ozdoby lub jako element wieszaka; *subscus Mącz; corona, firmamenta a. ornamenta ligneola marginibus imaginum addita (pl), forma, iugumentum, pluteus, regula Cn (9) : RejWiz 11v; Leop Ex 25/24, 25; Po kráioch tego štoła niechay będzie listwá w koło s korunkami złotemi/ ná czterzy pálce ízeroka/ coby iey połowicá wyśzzy była nád štołem/ áby ty rzeczy ktore kładą ná štoł nie ípadály *BielKron 33; Zbudował trzy dwory/ łobie ieden bárzo íalny y ípaniły/ drugi dwor żenie krolowey Fáraonowey corze nie mnieyszym kofztem/ ktore były listwámi Cedrowemi otaflowáne *BielKron 77v, 33; Subscus, Listwá któremi dyle/ tárćice ták ná dłuż yáko y przek ípuńczáyá y skrzynie okładáyá. Mącz 426b, 301c; ReszPrz 110; [Na górze [...] 3 szafy, 3 łóža, 2 listwie nie przybite, 2 ławie *InwMieszcz 1573 nr 182; Za 4 haki do poselskiej izby do listew dla wieszania rzeczy potrzebnych [...] fl. -/4/- Wawel 1575/445].****

a. [Półka: dwoje książek na listwie, jedne in folio, a drugie in octavo, prawne, łacińskie *InwMieszcz 1582 nr 236; stolik okrągły przez nóg, listwa wielga, ale nie wiemy czyja *InwMieszcz 1586 nr 213.*]*

2. Podłużny wąski pasek tkaniny, służący do obszywania brzegów białizny, szat lub innej tkaniny; *fimbria, instita, limbus Cn (6) : Tákież druga z brameczką pięknie vńtrzępioną/ A s kofzulką listwámi nadobnie vpńtrzoną *RejWiz 53v; Kobiarczow zoltich Tureczkich z rozmaitemi listwamy 30 *WyprKr 111v, 111; A powiedáli ná iedną pánią/ íz vńrzála obrus z listwámi ná štole vziemiániná/ y powiedziála oney ziemiánce/ íz iuż niewiemy co mamy przed wámi wymyflác/ iuż mużę dác perlówe listhwy do obrulá vczynić. *RejZwierc 59v, 59.****

Synonimy: 2. *bram, krajka, obłoga, obramowanie, podolek, podwiązka.*

Cf LISTWICA, [LISTWOWANIE]

KN, ZZa